Колісниченко А. В., Харицька С. В. Художня ретрансляція етноментальних констант та сучасної соціально-історичної конкретики в імагінативному просторі ліричної творчості Анни Малігон. Рідне слово в етнокультурному вимірі». № 10. Дрогобич, 2025. С. 45-51

УДК: 821-1.161.2

Художня ретрансляція етноментальних констант та сучасної соціально-історичної конкретики в імагінативному просторі ліричної творчості Анни Малігон

Анна КОЛІСНИЧЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій (Україна, Київ) a.kolisnychenko@duikt.edu.ua

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-9596-3103

Researcher-ID: B-3664-2019

Світлана ХАРИЦЬКА,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови, Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій (Україна, Київ) s. kharytska@duikt,edu.ua

ORCID: https//orcid.org/0000-0002-9404-9731

Researcher-ID: B-4145-2019

У статті розкрито особливості відображення історично важливих державних подій у творах Анни Малігон, аналіз основних універсальних та індивідуальних образів, національних символічних комплексів у контексті сучасної художньої парадигми. У ході дослідження конкретизовано історико-культурний контекст у взаємодії традиційних і сучасних світоглядних позицій, з'ясовано основні джерела символічного наснаження

поетики Анни Малігон та проаналізовано їхню трансформацію у сучасному художньому метапросторі.

Ключові слова: *лінгвоцид, художнє мислетворення, національна ідентичність, система образів, ліричний універсум.*

Artistic relay of ethno-mental constants and contemporary socio-historical specifics in the imaginative space of Anna Malihon's lyrical work

Anna KOLISNYCHENKO,

Ph.D. in Philology, Head of English Language Department, State University of Information and Communication Technologies (Ukraine, Kyiv)
a.kolisnychenko@duikt.edu.ua

Svitlana KHARYTSKA,

Ph.D. in Philology, Associate Professor of English Language Department, State University of Information and Communication Technologies (Ukraine, Kyiv)
s/kharytska@duikt.edu.ua

Amid today's events, the voices of contemporary artists and cultural figures resonate powerfully. They actively participate in public events abroad and engage in volunteer work. In their works, they reflect the profound pain that has filled the hearts of Ukrainians with every explosion in Ukraine. One such socially active artist is Anna Malihon. Currently, the poetess, while being geographically based in France, actively collaborates with the international community, promoting the idea of Ukrainian independence and identity. Through her creative work, she illustrates the crimes committed by russia.

The aim of this study is to explore how historically significant national events are reflected in the works of Anna Malihon, and to analyze the main universal and individual images, as well as national symbolic complexes, within the context of the contemporary artistic paradigm. Achieving this goal requires

solving the following tasks: to specify the historical and cultural context in the interaction between traditional and modern worldviews; to identify the primary sources of symbolic inspiration in Anna Malihon's poetics and analyze their transformation; to study the uniqueness of how the author's (neo)images function within the modern artistic metaverse.

The object of the research is Anna Malihon's poetic oeuvre. The subject of this work is the exploration of the features of intimacy and symbolism in the poetess' writing, the identification of key codes within her lyrical universe, and their functionality. The thematic focus of the article necessitated a synergistic use of a variety of methodological approaches: the biographical method — to determine how personal life factors influenced the development of the poetess' creative personality; the comparative-historical method — to identify key milestones in the national artistic tradition and outline the modern context of reception for Malihon's poetry; the tools of psychoanalysis and archetypal criticism — to uncover the intimate and individual sources of her poetic imagery; feminist criticism — in the context of analyzing the reconstruction of female images; hermeneutics — to interpret and decode the hidden meanings within the poetess' lyrical texts.

Key words: *linguicide, artistic thinking, national identity, imagery system, lyrical universe.*

Постановка проблеми. Першою заявленою причиною початку повномасштабного вторгнення росії на територію незалежної України стало мовне питання, тобто нібито постійні утиски російськомовного населення та заборона говорити російською мовою на території східних областей України. Реальну історично обґрунтовану ситуацію не складно прослідкувати за численними публікаціями не тільки українських масмедіа істориків, але й світових.

Мововбивство, або лінгвоцид (від латинської *lingua* – мова та *cidium* – вбивство) – це свідоме, цілеспрямоване нищення певної мови як головної ознаки етносу – народності, нації (Ажнюк, 2011). Лінгвоцид спрямовано

насамперед проти писемної форми мовлення. Кінцева мета лінгвоциту – не геноцид, тобто фізичне винищення певного народу, а етноцид – ліквідація цього народу як окремої культурно-історичної спільноти, виродження / винищення етносу (Ажнюк, 2000).

Лінгвоцид є передумовою масової денаціоналізації та манкуртизації – соціального процесу, пов'язаного з перетворенням людей у рабів: без нього неможлива втрата народом історичної пам'яті, етнічного імунітету, національної самототожності, а без цього, своєю чергою, не може відбутись асиміляція – поглинання одного народу іншим. Ось чому в усі часи загарбники в першу чергу починали з нищення мови поневолених народів. Лінгвоцид мав і має місце фактично в усіх поліетнічних утвореннях, багатонаціональних державах, де стикаються інтереси панівного і поневоленого народів. Форми лінгвоциду можуть бути жорсткими чи поміркованими, відвертими чи закамуфльованими, однак це не змінює ні суті, ні кінцевої мети лінгвоциду.

Упродовж історичних епох такі утиски відображено у творчості письменників, поетів, музикантів, скульпторів, художників, майже усієї культурної еліти країни. Принагідно згадаємо заборону писати українською мовою Т. Г. Шевченкові, жорстокий Емський указ на початку 70-х років XIX ст., який, навпаки, спричинив активізацію національного руху в мистецьких колах, або Розстріляне відродження XX ст. Соціальний проєкт «Історична правда» висвітлив усі задокументовані спроби обмеження вживання української мови за останні 400 років, починаючи від 1622 року, коли був підписаний наказ царя Михайла з подання Московського патріарха Філарета спалити в державі всі примірники надрукованого в Україні «Учительного Євангелія» Кирила Ставровецького, майбутнього архімандрита Чернігівського.

Серед подій сьогодення потужно лунають голоси сучасних митців і діячів культури, одним із вагомих літературних кластерів є когорта громадян України, які опинилися у різних країнах світу, рятуючись від війни.

Керуючись власними покликами, вони в єдиному пориві виходили і продовжують виходити на вулиці різних міст Європи, щоб привернути увагу світової спільноти до трагедії, яка відбувається на рідній землі, жваво беруть участь у суспільних закордонних заходах, займаються волонтерством. У своїх творах вони віддзеркалюють увесь гострий біль, яким наповнювалися серця українців з кожним вибухом в Україні.

Аналіз досліджень. Однією з таких соціально активних мисткинь є Анна Малігон, яка з початку повномасштабного вторгнення довгий час не мала змоги вивезти з окупації свого сина. Лише згодом за допомогою волонтерів удалося забрати хлопця та виїхати до Франції. Про ці події та творчу кризу поетеса рефлексує на своїй сторінці Facebook: «Війна розділила мене з родиною. Вони у прифронтовій зоні, там, звідки з першого дня не прорватись. Дивлюсь на фото щасливих матерів, возз'єднаних із дітьми, телефоную синові – а він уже раптом дорослий. На цілу війну. Сміється і втішає. Моніторю інформацію про можливість коридору – знову без шансів. Знову заціпеніння. Переді мною відкритий світ – але куди ж я сама? А в покинутій квартирі незавішені вікна, хоча й світло ніхто не вмикає, засихають неполиті квіти на підвіконні, припадають пилом розкидані речі (тривожну валізку зібрала за десять хвилин, з першими вибухами), міль доїдає улюблену сукню… Дні поза домом злилися в один День бабака. Нескінченний сон. І давно пора прокинутись. Пристосуватися до нової реальності. Знайти нові слова. Вийти, нарешті, із закам'яніння. Бо каміння годиться зараз хіба, аби ними поцілити у ворога з пращі». Наразі поетеса, зупинившись у Франції, інтенсивно співпрацює із міжнародною громадськістю, просуваючи ідею української незалежності та ідентичності, через творчість ілюструючи злочини росії.

2023 року український поет і літературознавець О. Сливинський зазначив у виданій ним збірці воєнних поезій «Поміж сирен»: «А ще поезія в час війни – це документ. <..> Так, я хотів би, щоб ці вірші стали свідченням і доказом вини злочинців, які поклали собі за мету знищити мою країну. Я

хотів би, щоб їх читали в залі суду <..>. Можливо, поезія й не вбиває <..>, але іноді вона здатна відновлювати справедливість. Хай ці вірші стануть присудом. У буквальному, а не метафоричному сенсі» (Сливинський, 2023). Тож, **метою дослідження** стало розкриття особливостей відображення історично важливих державних подій у творах Анни Малігон, аналіз основних універсальних та індивідуальних образів, національних символічних комплексів у контексті сучасної художньої парадигми.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- конкретизувати історико-культурний контекст у взаємодії традиційних і сучасних світоглядних позицій;
- з'ясувати основні джерела символічного наснаження поетики Анни Малігон та проаналізувати їхню трансформацію;
- дослідити своєрідність функціонування авторських (нео)образів у сучасному художньому метапросторі.

Об'єктом дослідження є поетичний доробок Анни Малігон. Предметом цієї роботи стало з'ясування особливостей інтимності та символічності творчості поетеси, визначення ключових кодів її ліричного універсуму та їхньої функціональності.

Виклад основного матеріалу. Проблематика статті зумовила синергетичне використання елементів низки методів: біографічного методу – для з'ясування факторів упливу особистого життя на становлення творчої особистості поетеси, поєднаних з порівняльно-історичним – для виявлення важливих віх національної художньої традиції та окреслення сучасного контексту рецепції віршів Анни Малігон; інструментарію психоаналізу та архетипокритики, що дозволило з'ясувати інтимні / індивідуальні джерела поетичної образності мисткині; феміністичної критики у контексті розгляду реконструкції жіночих образів; а також герменевтики у процесі інтерпретації та декодування прихованих сенсів авторської лірики.

Художнє мислетворення поетеси має свої особливості та підтексти. «Для її поезії характерні пастельні, ностальгічні рядки, зв'язані глибокими

авторськими переживаннями; вона намагається «писати правду» і «не прикрашати дійсність». Віршам Малігон притаманний чи не найвиразніший з усіх «двотисячників» психологізм, який виявляється на тлі глибокої та об'ємної образності» (Астаф'єв, 2018). Однак тематика й художня образність творів зазнала значної деформації у контексті воєнної агресії росії проти України. «З неї [війни] тут усе починається, вона визначає тон – тривожний, проте позбавлений зневіри. <…> її присутність болюча, проте цілком виправдана, оскільки саме вона, війна, виступає тлом, на якому й твориться вся поезія» (Жадан, 2020, с. 199).

Одна з найболючіших ран на тілі українського народу, звичайно ж, знайшла свій відгук у творах поетеси: «*Вони подумки зав'язують собі руки і лежать / на узбіччях / як розділові знаки без тексту / Чужі недобитки назовуть ці соснові місця / голівудом*» (Не виходь по воду, Facebook).

4 квітня 2022 року стало днем жаху для всього цивілізованого світу. Саме цього дня всі передові медіа світу на перших шпальтах своїх газет продемонстрували справжнє обличчя злочинної росії та її військових. Британська «Daily Mirror» пише про «путінське останнє звірство»: «Геноцид. 300 вбитих в одному місті, деякі зв'язані, із заткнутими ротами та страчені» (Бучанська трагедія: що писали світові ЗМІ про Україну 4 квітня, 2024; Скляревська, 2022). Буча – місто трагедії, яку неможливо осягнути. Те, що побачили українці, які зайшли у звільнену Бучу, – це розстріляні, закатовані люди, що лежали просто неба; зґвалтовані та вбиті жінки, тіла яких намагалися спалити, аби приховати злочини. Тіла, кинуті як сміття, в колодязі та підвали; згорілі та потрощені будинки. Українські та західні фотокореспонденти задокументували нелюдські дії російських військових за місяць окупації. Шокуючі кадри з Бучі на обкладинках сотень світових видань із заголовками, які закликають до суду над російськими воєнними злочинцями та путіним (Соломаха, 2023). Кадр цивільних, розстріляних на вулицях Бучі, на обкладинці «The Times» та статті із красномовними заголовками: «Retreating Russian accused of genocide. Bucha victims' hands

were bound execution-style» також вийшли цього дня, демонструючи звірства військових «другої армії світу». З тим самим фото та заголовком «A terrible war crime» на першій шпальті виходить «The Independent». «The Guardian» пише про жахи в Бучі, звинувачуючи росію у тортурах та масових убивствах цивільних: «Horror in Bucha: Russia accused of torture and massacre of civilians». Французька «Le Monde» також пише про воєнні злочини росії, публікуючи світлини з тілами українських цивільних мешканців, які стали жертвами руського міра. «Daily Mail» звинувачує москву в злочинах проти людяності, які востаннє в Європі відбувалися під час Другої світової війни. Португальська «Jornal de Notícias» присвятила обкладинку воєнним злочинам у Бучі після відходу російських військ. Шведська «Aftonbladet» пише, що кадри з Бучі шокують. У «The Washington Post» з покликанням на виступ президента України В. Зеленського названо російське вторгнення геноцидом. «The New York Times» підтримує своєю публікацією Україну і звинувачує російських військових у звірствах. «The Financial Times» вказує на активні дії Євросоюзу щодо нових санкцій проти росії, оскільки з'являються жахливі докази воєнних злочинів. «The Guardian» повідомляє про масові поховання, виявлені у місті на північний захід від столиці Києва, а також про свідчення вбивств мирних жителів у прилеглих містах Ірпінь та Гостомель. «La Stampa» закликає зупинити жах, якій відбувається в Україні. «Bild», не стримуючи емоцій, пише про окупантів: «Жалюгідні варвари!». Аргентинська «Clarin» вказує на своїх шпальтах, що після відходу російських військ залишився лише жах (Бучанська трагедія: що писали світові ЗМІ про Україну 4 квітня, 2024; Скляревська, 2022).

3 березня 2023 року в Києві відбувся Бучанський саміт. За його результатами близько 50 держав та міжнародних організацій уклали Бучанську декларацію щодо відповідальності росії за скоєні в Україні злочини. Із заявами засудження злочинів росіян виступили світові лідери, серед яких і президент Франції Еммануель Макрон. У своєму відеозверненні під час Бучанського саміту він наголосив, що жодні вчинені росією в Україні

звірства, воєнні злочини та злочини проти людяності не можуть бути забутими, і всі винні у них мають бути притягнуті до відповідальності, оскільки не може бути миру без справедливості: «Ми зібралися сьогодні, щоб вшанувати пам'ять жертв жахливих злочинів, учинених у Бучі, Ірпіні, Бородянці та багатьох інших українських містах і селах, які були під російською окупацією. У березні 2022 року, коли українська влада відновила контроль над цими територіями, весь світ був вражений масовими стратами цивільних, тортурами, зґвалтуваннями, викраденням та депортацією людей, вчиненими російськими військами». За словами Е. Макрона, російська агресивна війна призвела до «систематичних воєнних злочинів проти України та її народу». «Російські лідери дозволили цьому статися, навіть заохочували до них, зневажаючи міжнародне право – з чіткою ціллю використання насильства з метою підкорення українського народу», – наголосив французький лідер. На цьому тлі Е. Макрон вказав на те, що з початку російської агресивної війни Франція надала Україні повну підтримку у розслідуванні злочинів, які проводить українська судова система. Також він додав, що звільнення українських територій та перемога над російською агресією стане першим кроком у напрямку стійкого та справедливого миру (Укрінформ, 2023).

Хочемо наголосити на цинізмі російської пропаганди: коли увесь світ засуджував війну та злочини росії, вона, виправдовуючи поведінку військових, як мантру, з усіх джерел повторювала методичку, що Буча – це постанова і театр. Як і завжди, росія намагалася «забалакати» трагедію, змусити сумніватися у злочині, нівелювати суспільний резонанс і міжнародне обурення. Росіяни наголошували, що «всі тіла людей, фото яких опубліковані київським режимом, щонайменше чотири дні не задубіли, не мають характерних трупних плям, а у ранах незгорнута кров». Однак «The New York Times» оприлюднили супутникові знімки. На них видно, що деякі з тіл загиблих лежали на вулиці давно. Наприклад, на фото від 11 березня видно не менше 11 загиблих на вулиці Яблонській (Яблунській – *примітка*

наша). Тіла в інших місцях пролежали понад три тижні до відступу російських військ (Країна фейків, 2022).

А. Малігон майстерно акумулює всю наведену інформаційну маніпуляцію в одному словосполученні «*Чужі недобитки назовуть ці соснові місця / голівудом*» (Не виходь по воду, Facebook), усвідомлюючи, що кожен розшифрує підтекст. Варто наголосити, що мисткиня взагалі весь навколишній простір сприймає через письмові знаки, навіть жахливу картину з мертвими тілами інтерпретує в цьому ключі: «*лежать / на узбіччях / як розділові знаки без тексту*» (Не виходь по воду, Facebook), створюючи ефект непорушної тиші, мовчання «без тексту». Неможливість словесного втілення, втрати голосу або навіть натхнення поетеса обґрунтовано пояснює реаліями власного життя: «*Коли на вікно евакуаційного автобуса чіпляли табличку з надписом «ЛЮДИ», – хотіла кричати: що ж ви робите, це ж для них мішень! Здається, відтоді й втратила голос*» (Малігон, 2023).

Створивши міф про так званого «старшого брата», росія завжди намагалася поглинути українську націю, обмежити використання української мови не лише в царині культури, але й у всіх сферах суспільного життя. Для Україні гострота проблеми національної ідентичності детермінується поліетнічністю її населення. Очевидно, що українське суспільство є мультикультурним зі складною структурою ідентифікацій, які не завжди мають спільні національні засади. Довготривалість їх спільного компактного проживання у регіонах України, з одного боку, сприяла формуванню етнічної толерантності, але з іншого – спричинила проблему регіональної культурно-історичної різнорідності, що найбільше виявляється в особливостях геополітичних, етнокультурних і релігійних орієнтацій. В умовах політичних і соціально-економічних трансформацій різноспрямована соціально-економічна, культурно-мовна, суспільно-політична орієнтація може спричинити активізацію сепаратистських тенденцій із перспективою їх переростання в міжетнічні конфлікти (Степико, 2011, с. 5). Російські медіа систематично стверджують, що в Україні більшість населення спілкується

російською мовою, яка переважає над українською в щоденному вжитку. Журналісти-пропагандисти часто спекулюють на цьому питанні, стверджуючи, що в Україні дискримінують російську мову, заважають її розвитку, не захищають «російськомовне населення» тощо. Вони намагаються переконати весь світ, що «російськомовним українцям» потрібен захист москви. Пропагандисти прагнуть довести, що російська мова функціонує всюди, а вживання української притаманне тільки жителям сіл чи малих містечок. Тобто українцям нав'язують комплекс меншовартості і намагаються популяризувати російську як більш престижну. Зумисне насаджування російської мови знайшло своє відображення у творах А. Малігон: «*Найважче – навчитися говорити заново / бо мову твою вирвали з тебе*» (Найважче – навчитися говорити заново, Facebook), де поетеса акцентує на силовому аспекті, вживаючи дієслово *вирвали* в експресивному значенні. Масмедіа росії закликали до «захисту російськомовного населення», щоб виправдати збройну агресію та повномасштабне вторгнення. За їхньою версією, відбуваються так звані утиски «російськомовного населення», тож потрібно захистити цю категорію людей. Такий «захист» проявляється у щоденних ракетних обстрілах України та вбивстві мирних громадян переважно у східних та південних регіонах, де населення дійсно було російськомовним.

У розумінні пропагандистів знання українцями російської мови означає їхнє лояльне ставлення до росії. Зрештою, мовна політика в Україні і справді була ~~досить~~ компромісною, але сам кремль політизував питання мови в Україні.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, в умовах повномасштабного вторгнення 57% українців перейшли з російської на українську мову спілкування. Дослідження проведене 18–19 жовтня 2022 року компанією Gradus Research на замовлення Суспільного і за підтримки BBC Media Action. За допомогою мобільного додатку GRADUS опитано 1000 респондентів віком 18-60 років по всій Україні, крім окупованих територій та

зон активних бойових дій. Вибірка відображає структуру населення України: за віком (18–60 років), статтю, розміром населеного пункту респондентів та за освітою. Похибка дослідження складає 3,1% з довірчим інтервалом 95%. Тож 57% українців перейшли, або стали частіше спілкуватись українською мовою з 24 лютого (опитування Суспільного, 2022). Тобто, очікуючи одного результату (посилення суспільної думки щодо «утисків» російськомовних людей), вийшов зовсім інший – частина російськомовних людей самостійно переходить на українську. «Російськомовне населення» – це лише політичний термін, який використовує росія для досягнення власних цілей, зокрема, для знищення України як держави, а українців – як нації. Масове використання російської мови в Україні – наслідок імперської політики росії, яка прагнула русифікувати українців, позбавити їх своєї ідентичності. Але вперше за часи незалежної України відбулося таке мовне піднесення. Згідно з опитуванням Київського міжнародного інституту соціології, 80% українців виступають за домінування української мови в усіх сферах. Це свідчить про позитивну динаміку ставлення українців до мови. У сфері освіти, медіа, послуг та навіть публічних виступах топпосадовців українська мова стає дедалі затребуванішою (Як Росія розмиває реальність за допомогою новомови: «російськомовне населення», 2023). Українські митці, культурні та громадські діячі є тим авангардом-носієм української мови, який власним прикладом демонструє її красу й багатство. Саме ця категорія громадян є взірцем для наслідування через особливу здатність впливати на почуття та думки своїх шанувальників. А. Малігон ще в першій своїй збірці «Дзвінок у двері» наголошувала на особливій ролі рідної мови для статусу людини в сучасному суспільстві: «*А я не вмію по-латині… / Давай, по-рідному…*» (Малігон, 2003, с. 23). Свою візію ролі поета та мови, яка для поета є і долею, і зоною власного комфорту, мисткиня зреалізувала такими рядками: «*А ми жили у старій друкарській / машинці / відважні байстрята баби Кирилиці*» (Наш дім – підстрелений човен, Facebook). Кирилиця – це уособлення мови, яка була пригноблена, боролася за своє існування, тож тому її нащадки –

байстрята, безправні, обездолені, але найголовніше – відважні. Нащадки боролися з гнітом перш за все мовою, яку авторка називає бабою, вказуючи одночасно і на «виробленість», і на поважний вік, і особливо – на відчуття рідного дому, адже в українській культурі бабуся – це символ берегині, яка «є унікальним феноменом, «матріархальним архетипом», який ніде більше не повторюється у світі» (Українські бабусі як культурний феномен, 2021). В аналізі інших етноментальних констант творчості Анни Малігон вбачаємо перспективу наших подальших досліджень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Ажнюк, Б. (2011). *Лінгвоцид*. Політична енциклопедія. Київ: Парламентське видавництво.

Астаф'єв, О. Г. (2018). *Малігон Анна Миколаївна.* Енциклопедія Сучасної України. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України.

Бучанська трагедія: що писали світові ЗМІ про Україну 4 квітня. Отримано з https://dnipro.tv/news-dnipro/buchanska-trahediia-shcho-pysaly-svitovi-zmi-pro-ukrainu-4-kvitnia/)

Жадан, Сергій (2020). *Вона мліє від голосу. Розарій*. Львів: Видавництво Старого Лева, с. 199-203.

Країна фейків: як росія намагалася заглушити інформацію про різанину в Бучі (2022). Отримано з https://speka.media/viina/krayina-feikiv-yak-rosiya-namagalas-zaglusiti-informaciyu-riznyu-u-buci-9qy72p

Малігон, Анна (2023). *Голос. Посестри*. Часопис. № 81. Отримано з https://posestry.eu/

Малігон, Анна (2003). *Дзвінок у двері*. Київ: Гопак.

Скляревська, Гала (2022). Геноцид, воєнний злочин, варварство та жах. Що пишуть іноземні ЗМІ про Бучу. Отримано з https://ms.detector.media/oglyad-zmi/post/29282/2022-04-04-genotsyd-voiennyy-zlochyn-varvarstvo-ta-zhakh-shcho-pyshut-inozemni-zmi-pro-buchu/

Сливинський, Остап (2023). *Поміж сирен. Нові вірші війни*: збірка поезій / упорядкування, передмова Остапа Сливинського. Серія «Бібліотека Українського ПЕН». Харків: Віват.

Соломаха, Ольга (2023). Фото війни в Україні, що вразили весь світ. Отримано з https://tykyiv.com/news/foto-viini-v-ukrayini-iaki-vrazili-uves-svit/

Степико М. Т. (2011). *Українська ідентичність: феномен і засади формування*: монографія. Київ : НІСД.

Українські бабусі як культурний феномен (2021). Отримано з https://vgolos.ua/news/avtentychni-obrazy-ukrayinskyh-babus-yaki-my-postupovo-vtrachayemo-u-lvovi-prohodyt-vystavka-beregyni_1406161.html

Укрінформ (2023). Отримано з https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3690121-francia-ne-zabula-i-ne-zabude-bucu-makron.html

Як Росія розмиває реальність за допомогою новомови: «російськомовне населення» (2023). Отримано з https://disinfo.detector.media/post/yak-rosiia-rozmyvaie-realnist-za-dopomohoiu-novomovy-rosiiskomovne-naselennia

REFERENCES

Azhniuk, B. (2011). Linhvotsyd [Linguocide]. Kyiv: Parliamentary publishing house. [In Ukrainian]

Astafiev, O. H. (2018). Malihon Anna Mykolaiivna [Malihon Anna]. Kyiv: Institute of Encyclopedic Research of the National Academy of Sciences of Ukraine. [In Ukrainian]

Buchanska trahediia: shcho pysaly svitovi ZMI pro Ukrainu 4 kvitnia [Buchanan tragedy: what the world's media wrote about Ukraine on April 4]. Retrieved from https://dnipro.tv/news-dnipro/buchanska-trahediia-shcho-pysaly-svitovi-zmi-pro-ukrainu-4-kvitnia/ [In Ukrainian]

Zhadan, Serhii (2020). Vona mliie vid holosu [She is fainting from her voice]. Lviv: Staryi Lev Publishing House. [In Ukrainian]

Kraina feikiv: yak rosiia namahalasia zahlushyty informatsiiu pro rizanynu v Buchi [The Land of Fakes: How Russia Tried to Suppress Information About the

Bucha Massacre] (2022). Retrieved from https://speka.media/viina/krayina-feikiv-yak-rosiya-namagalas-zaglusiti-informaciyu-riznyu-u-buci-9qy72p [In Ukrainian]

Malihon, Anna (2023). Holos [Voice]. Retrieved from https://posestry.eu/ [In Ukrainian]

Malihon, Anna (2003). Dzvinok u dveri [Doorbell]. Kyiv: Hopak. [In Ukrainian]

Skliarevska, Hala (2022). Henotsyd, voiennyi zlochyn, varvarstvo ta zhakh. Shcho pyshut inozemni ZMI pro Buchu [Genocide, war crime, barbarity and horror. What foreign media write about Bucha]. Retrieved from https://ms.detector.media/oglyad-zmi/post/29282/2022-04-04-genotsyd-voiennyy-zlochyn-varvarstvo-ta-zhakh-shcho-pyshut-inozemni-zmi-pro-buchu/ [In Ukrainian]

Slyvynskyi, Ostap (2023). Pomizh syren. Novi virshi viiny: zbirka poezii [Among the Sirens. New Poems of War: A Collection of Poetry]. Kharkiv: Vivat. [In Ukrainian]

Solomakha, Olha (2023). Foto viiny v Ukraini, shcho vrazyly ves svit [Photos of the war in Ukraine that shocked the whole world]. Retrieved from https://tykyiv.com/news/foto-viini-v-ukrayini-iaki-vrazili-uves-svit/ [In Ukrainian]

Stepyko M. T. (2011). Ukrainska identychnist: fenomen i zasady formuvannia: monohrafiia [Ukrainian identity: phenomenon and principles of formation: monograph]. Kyiv: NISD. [In Ukrainian]

Ukrainski babusi yak kulturnyi fenomen [Ukrainian grandmothers as a cultural phenomenon] (2021). Retrieved from https://vgolos.ua/news/avtentychni-obrazy-ukrayinskyh-babus-yaki-my-postupovo-vtrachayemo-u-lvovi-prohodyt-vystavka-beregyni_1406161.html [In Ukrainian]

Ukrinform [Ukrinform] (2023). Retrieved from https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3690121-francia-ne-zabula-i-ne-zabude-bucu-makron.html [In Ukrainian]

Yak Rosiia rozmyvaie realnist za dopomohoiu novomovy: «rosiiskomovne naselennia» [How Russia Blurs Reality with Newspeak: "Russian-Speaking

Population"] (2023). Retrieved from https://disinfo.detector.media/post/yak-rosiia-rozmyvaie-realnist-za-dopomohoiu-novomovy-rosiiskomovne-naselennia [In Ukrainian]